

У навчанні інноваційної людини важливе місце займає процес набування знань про світ і саму себе. Особистість значну частину інформації отримує шляхом здобуття особистого досвіду і безпосереднього контакту з пізнаваною реальністю.

Розвиток суспільства щораз більше буде вимагати якісно нових зразків поведінки, перехід від поведінки реплікаційної до інноваційної, до творчості в усіх сферах життя.

Підготовка людини до творчої активності – це головне завдання, яке стоїть перед системою освіти. Одним з важливих завдань сучасної освіти є сприяння розвитку людей, здатних до нарощування творчого доробку у всіх галузях людської креативності. Творчість є відповіддю на зростаючу складність і динаміку соціального життєвого середовища людини.

Формування творчої людини – це підготовка до саморозвитку, управління своїм власним життям, вдосконалення у вибраній галузі, самореалізації, творення власної особистості.

Сучасна економіка вимагає інноваційності, тому головне завдання закладів освіти готувати майбутніх креативних людей, здатних впроваджувати інноваційні зміни, виконувати свою роботу творчо.

Література

1. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / Василь Кремень. – К.: Грамота, 2005. 448 с.
2. Павленко В.В. Креативність: сутність, структура, закономірності формування і розвиток / В.В. Павленко// Педагогічна освіта: Теорія і практика: зб. наук. праць.: Київ ун-т ім. Б. Грінченка. 2015. Вип. 23. С. 15-21.
3. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості: Навчально-методичний посібник / В.В. Рибалка // К.: ІЗМН, 1996. 236 с.

Паламарчук В. А.
Аспірант гр. ДФМн-20

Київський національний університет технологій та дизайну

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність теми. В умовах наростаючих екологічних проблем у XXI столітті перед підприємствами-природокористувачами стоїть важливе завдання знаходження балансу між економічним розвитком та мінімізацією негативних екологічних наслідків, які виникають під час економічної діяльності.

Мета роботи полягає у визначенні основних складових механізму забезпечення екологічної відповідальності в системі управління стійким розвитком підприємства.

Огляд основних досліджень і публікацій. Питання управління підприємствами на засадах екологічного підходу дістали розвитку в наукових працях Н. Андрєєвої, А. Бардася, А. Садекова, С. Харічкова, Є.Хлобистова. Важливий внесок у дослідження передумов стійкого розвитку зробили Т. Мальтус, У. Ростоу, Р. Солоу, Ю. М. Климонтівч, М.В.Фоміна. А. В.Черних, В. А. Гросул, В. О. Колотій.

Виклад основного матеріалу. Один з об'єктивних наслідків науково-технічного розвитку – підвищення техногенного впливу людства на природне довкілля та виникнення на цій основі низки проблем, що отримали назву глобальних. Суть таких проблем органічно поєднує в собі дві основні сторони: вони стосуються не окремих країн або континентів, а всієї планети; розв'язуватися вони можуть лише об'єднаними зусиллями всього світового співтовариства; можливості будь-якої окремої держави, навіть наймогутнішої, у цьому випадку недостатні. Саме такими є всі проблеми екології та виснаження природних ресурсів.

Великою мірою формування глобалістики було пов'язане з усвідомленням та дослідженням сучасної екологічної кризи. Вимоги стейкхолдерів, щодо якісної трансформації підходів промислових підприємств природокористувачів до провадження економічної діяльності, викликають підвищення ролі екологічної відповідальності як їхнього стратегічного пріоритету розвитку.

Концепція сталого розвитку як нова модель, що базується на інтеграції економічних, екологічних та соціальних аспектів функціонування економічних та виробничо-економічних систем – це частина подальшого глобального розвитку. Однак досвід українських підприємств показує, що сталий розвиток залишається тільки загальноприйнятою концепцією, а не повсякденною практикою.

Використання концепції стійкого розвитку дозволяє виокремити перш за все, екологічні, соціальні та економічні виклики [3], інтегрованість яких формує предметну зону управління. Ігнорування цих викликів буде призводити до випадіння з ринку чи проблем зі входженням українських підприємств у глобальні економічні процеси (див. рис. 1).

Екологічні виклики пов'язані з тим, що у світі відбувається загострення екологічних проблем, які є наслідком динамічного розвитку виробництва без дотримання мінімальних екологічних норм.

Соціальні виклики виникають у випадку, коли розвиток бізнесу призводить до зрушень у соціальних процесах території, де розміщується підприємство (вимушене переселення, непропорційна зайнятість, вимоги до рівня освіти та кваліфікації тощо).

Економічні виклики зумовлені необхідністю поєднувати цілі економічного розвитку та забезпечувати виконання підприємством екологічних вимог та соціальних зобов'язань.

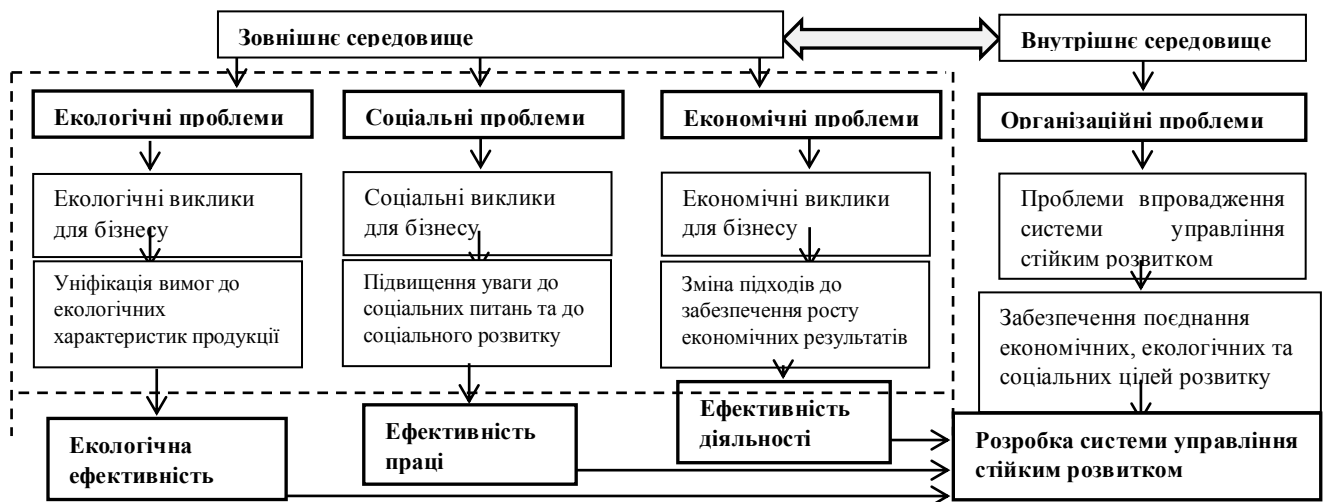

Рис.1 Імплементация економічних, екологічних та соціальних питань у загальну систему управління стійким розвитком підприємства
Джерело: розробка автора

Розуміння всього комплексу викликів, які постають перед підприємствами у сучасних умовах, дозволяє визначити те коло питань, які потребують системного управління та розглядати їх паралельно, беручи до уваги і причинно-наслідкові залежності [2].

Оскільки саме промислові підприємства чинять найбільший тиск на довкілля, то завдання формування організаційно-економічного забезпечення їхньої екологічної відповідальності є своєчасними та важливим.

Підприємство, яке тільки забезпечує дотримання нормативних вимог до якості навколишнього середовища, не може мати високої екологічної відповідальності. Більш того, зниження емісій підприємств до ефективного рівня в умовах зростання деградації навколишнього середовища має тільки середній ступінь екологічної відповідальності [1]. Промислове підприємство з високою екологічною відповідальністю має спиратися на стратегію збалансованого природокористування, що відповідає виявленим тенденціям в області стратегічного менеджменту та сталого розвитку. Детальніше в табл. 1.

Таблиця 1

Напрями діяльності промислових підприємств задля забезпечення екологічної відповідальності

Рівень екологічної відповідальності	Складові механізми забезпечення екологічної відповідальності
Незадовільний	1. Очищення викидів, скидів, розробка стратегії поводження з відходами наприкінці виробничо-технологічного циклу. 2. Дотримання процедур зменшення забруднення.

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Дотримання вимог до оприлюднення зовнішньої екологічної звітності. 4. Наявність екологічної служби
Задовільний	<ul style="list-style-type: none"> 1. Зниження викидів до нормативно встановленого рівня. 2. Внутрішній екологічний аудит (різних типів і спрямованості). 3. Довгострокові природоохоронні заходи, включаючи зміни технологій. 4. Відповідальність менеджерів у підрозділах за дотримання параметрів екологічності виробничої системи
Достатній	<ul style="list-style-type: none"> 1. Випереджальне зниження викидів у довкілля. 2. Дотримання екологічних стандартів продукції на міжнародних ринках. 3. Відображення концепції сталого розвитку в звітності підприємства. 4. Зовнішній і внутрішній екологічний аудит підприємства.
Високий	<ul style="list-style-type: none"> 1. Унікальна специфіка організації. 2. Ефективне співробітництво бізнесу, влади і громадськості.

Джерело: розробка автора

Загалом система управління стійкістю розвитку підприємства це відповідь на виклики, які формуються, перш за все, в зовнішньому середовищі і на які підприємство не впливає.

Осмислення цієї драматичної ситуації об'єктивно породило екологічний імператив сучасності: якщо людство хоче вижити, йому необхідно докорінно та негайно змінити свій спосіб життя, характер взаємодії з природним довкіллям. Для того, щоб екологічний імператив став справжнім надбанням найширших верств населення Землі, надійним дороговказом в їх житті та діяльності, необхідною є екологізація світогляду членів суспільства, тобто наповнення його сучасним екологічним змістом та відповідною спрямованістю думок і помислів. З цим органічно пов'язані екологічне виховання людей та цілеспрямоване формування екологічної свідомості як надзвичайно важливої нині площини та форми індивідуальної і суспільної свідомості. Проте сферою свідомості, духовним світом людей суть проблеми, безперечно, не вичерпується – необхідна не лише певна спрямованість думок і прагнень, а й неодмінно ще й практична діяльність із втілення цих думок і планів у життя.

Висновок. Впровадження системи управління стійким розвитком в практику українських підприємств вимагає: чіткого розуміння загальних положень теорії стійкого розвитку, систематизації та дослідження

ключових чинників стійкого розвитку сучасних підприємств, дослідження досвіду забезпечення стійкого розвитку зарубіжних підприємств. Все це дасть можливість запропонувати покроковий алгоритм та окреслити сфери управління стійким розвитком.

Отже, на сучасному етапі діяльності людства стоїть питання екологізації соціальної практики в усіх її можливих проявах.

Література

1. Белобородова М. В. Особливості впровадження екологічної відповідальності в стратегію розвитку промислових підприємств /М. В. Белобородова//Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство» // гол. ред. Палінчак М. М. – Херсон: «Гельветика», 2018. - №17 - Ч.1. – с. 20-24.
2. Касич А. О. Імплементация цілей стійкого розвитку в практику управління підприємствами у сучасних умовах / А. О. Касич, В. А. Бурківська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 16, Ч. 1. – С. 135-139.
3. Sustainability management in business enterprise. Concepts and Instruments for Sustainable Organisation Development (2002). Commissioned by the Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www2.leuphana.de/umanagement/csm/content/nama/downloads/pdf-dateien/nmu_fs_engl_final.pdf

Гордієнко О.

Студ. гр. БЕК-20

Науковий керівник ст. викл. Гребеннікова Н. В.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСНОВНІ ПЕРІОДИ АНТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Антична філософія, висунувши та розробивши цілу низку ідей, являє собою колись не лише європейської філософії, а й культури загалом. Вивчаючи вихідні ідеї античної філософії, можна простежити розвиток людського мислення від простої єдності до диференційованої багатоманітності та свідомої деталізації. Ідеї античної філософії донині пронизують науку, філософію, духовне життя суспільства.

Антична філософія відрізняється розмаїтістю шкіл, напрямків, проблем. Античне суспільство – це рабовласницька демократія з досить високим ступенем свободи особи, а там, де свобода – там різноманіття і прогрес. Рабовласницьке суспільство – це суспільство, у якому здійснювався третій великий поділ праці – відділення розумової праці від